

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	36403
Nom	Pilota valenciana i jocs tradicionals
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1312 - Grau de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport	4	Primer quadrimestre
1331 - Grau Ciències l'Activitat Física i de l'Esport (Ontinyent)	Facultat de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1312 - Grau de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport	40 - Pilota valenciana i jocs tradicionals	Optativa
1331 - Grau Ciències l'Activitat Física i de l'Esport (Ontinyent)	40 - Pilota valenciana i jocs tradicionals	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
NAYA NOGUEROLES, JORDI	122 - Educació Física i Esportiva

RESUM

Es necessari començar per justificar la introducció de la pilota valenciana en la formació dels futurs llicenciats en el Grau de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport des d'una triple vessant. Primerament existeix una *demanda social*, de fet hi ha poques persones que tinguen una formació específica en pilota. En segon lloc hi ha una obligació legislativa en el currículum de l'àrea d'educació física de secundària. La pilota valenciana esta esmentada explícitament com a contingut i criteri d'avaluació en tots i cadascun dels cursos de l'ESO i el Batxillerat. I per acabar també existeix una gran *preocupació per a educar* adequadament als xiquets i xiquetes que vulguin introduir-se en aquest activitat d'una forma ordenada i sistemàtica al igual que en altres esports.

Dit tot açò explicarem que des de la perspectiva general dels jocs tradicionals i populars, en aquesta assignatura ens centrarem en l'esport autòcton del valencià tractant per una banda de transmetre els valors educatius i per altra banda tractant de experimentar el gran ventall de modalitats que poden enriquir motriu ment els nostres alumnes.

En relació als valors inherents a la pilota i a la nostra cultura, destacarem en els nostres alumnes aspectes com per exemple que en pilota cal dir sempre la veritat, que es necessari escoltar els consells de les persones majors, que cal respectar al públic, que no podem discutir les decisions dels jutges, que cal felicitar als adversaris que han guanyat, que es adequat pactar normes per fer el joc més igualitari o que podem donar el 15 als adversaris.

En relació al joc de pilota com a activitat física, cal destacar que la gran diversitat de modalitats es un símbol de les particularitats geogràfiques que s'han desenvolupat, de la gran varietat d'habilitats motrius específiques implicades o de la importància social del joc com a forma d'ocupar el temps lliure dels nostres avantpassats.

La progressió que seguirem en els continguts de les sessions es basarà en el següent ordre:

- Contacte en el mòbil i superació de prejudicis.
- Elaboració de les proteccions.
- Iniciació al Raspall.
- Joc a Paret i colps.
- Joc a Ratlles.
- Modalitats de canxa dividida.
- Aspectes sociològics.
- Organització d'un torneig intern.
- Joc en el seu indret natural: el carrer.
- Joc en un centre en instal·lacions específiques.
- Jocs i Esports Tradicionals i Populars.
- El joc de pilota com a ferramenta d'inclusió.

-Propostes didàctiques dels alumnes.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

La llengua vehicular de l'assignatura serà el valencià en independència de que els alumnes puguin fer l'entrega de treballs o la realització de l'examen en castellà.

COMPETÈNCIES

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

- Treballar en equip i col·laborar eficaçment en l'organització d'un torneig de pilota valenciana.
- -Comprendre el paper de la pilota valenciana en la nostra cultura i en el procés de socialització dels nostres avantpassats, mitjançant l'estudi de la seua història.
- -Analitzar i sintetitzar els textos aportats pel professor en l'aula virtual.
- -Conèixer i comprendre les principals diferències entre l'esport i el joc popular, tradicional o autòcton.
- -Aprendre almenys una classificació de jocs tradicionals i investigar en el seu entorn pròxim per elaborar una fitxa d'un joc popular-tradicional motriu.
- Analitzar el paper actual de la pilota en el currículum de l'Educació Física en secundària i batxillerat, aplicant aquest coneixement professionalment i preparant material didàctic.
- Elaborar diferents tipus de jocs i activitats d'iniciació esportiva a la pilota valenciana.
- Conèixer i comprendre els valors educatius de la pilota valenciana i els jocs tradicionals.
- Entendre i diferenciar les modalitats de pilota valenciana classificant-les en funció de les característiques comunes, en modalitats de canxa dividida, modalitats d'invasió i modalitats de joc indirecte.
- Participar en independència del seu nivell en una partida de qualsevol modalitat.
- Saber adaptar-se a les característiques i les respostes motrius dels diferents companys en una partida de raspall, una de pilota grossa, una de joc a ratlles i una de joc a paret.

- -Col·laborar en el procés d'aprenentatge dels companys, ajudant a la detecció dels errors, fent crítiques constructives o realitzant co - avaluacions.
 - -Dominar i conèixer la bibliografia específica de pilota valenciana i jocs tradicionals.
 - -Planificar i dur a terme activitats per millorar les habilitats motrius que es relacionen amb la pilota valenciana i els jocs tradicionals.
- Tractar el contingut de la pilota valenciana d'una forma coeducativa i afavorir la realització de progressions adaptades a persones en diversitat funcional.
- Analitzar críticament l'actualitat del món de la pilota valenciana

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Presentació, avaluació inicial i contacte amb el mòbil.

Presentació dels continguts de l'assignatura.
Qüestionari d'Avaluació teòrica inicial.
Mostra del material específic, necessari per elaborar les proteccions.
Escalfament i jocs d'animació .
Parts del trinquet.
Exercicis de familiarització: individuals, per parelles i en grup.

2. Iniciació al raspall

Entorn virtual de la pilota: Pàgina de federació, frediesport, pilota veu...
Elaboració i ús del guant de raspall.
Progressions al raspall.
Raspall numerat (ordre), raspall alternatiu(esmentant), raspall normatiu.
Partides per equips de 2 o 3 jugadors.
Elements tècnics del raspall.
Proves de valoració.
Adaptacions pels menys hàbils o alumnes de diversitat funcional.

3. Elements estructurals del joc de pilota

*Elements estructurals de la pilota valenciana: Colps, Pilotes, Materials, Puntuació, Modalitats, Jugadors, Demarcacions, La partida de fira i festes, la partida de competició

*Recerca per analitzar l'actualitat del món de la pilota: campionats, notícies, esdeveniments...

*La fitxa per analitzar l'assistència a una partida de pilota amb alumnes.

*La fitxa de l'assignatura: les dates d'exàmens i els treballs.

-Elaboració de la pilota de badana.

-Provar el guant: fitxa d'exercicis de familiarització.

-Els colps focalitzant l'atenció en la posició de cames i braç.

- Jocs adaptats: pilota golf o beisbol pilota.
- Joc de raspall per equips.

4. Iniciació al joc a ratlles

Introducció del joc a ratlles. Progressió mitjançant el nyago.
Nyago i variants. Iniciació a les llargues: Feninde. Joc a ratlles.
Variants del joc a ratlles: perxa, galotxa antiga, contramà, banca, curtes, raspall a ratlles...
Visita a un carrer per jugar a llargues en el seu indret natural

5. Modalitats de joc indirecte i de canxa dividida.

Modalitats de joc indirecte: Progressions en jocs per millorar la coordinació del colp individual, jocs cooperatius per parelles, jocs competitiu per parelles, joc amb zones prohibides, joc amb ratlla elevada. Treball dels elements tècnics i tàctics: el traure (profund o tallat) i el rest per fugir del punter o el rest de la primera pilotada en la ma no dominant.
Modalitats de canxa dividida: Progressions per a jugar a modalitats de canxa dividida: canxa reduïda, mòbils lents i pilotes botadores. Treball dels elements tècnics i tàctics de les modalitats de canxa dividida: fer el dau, el rebot, caiguda descala, tallar corda, ferir, parar una pilota dalt l'escala, jugar per davant...

6. Historia i sociología de la pilota valenciana

Els orígens dels jocs de pilota a ma arreu del món.
El joc de pilota a ma en el continent americà i en el continent europeu.
El joc de pilota en l'Antic Regne de València.
La construcció dels primers trinquets.
La pilota: joc de reis i plebeus.
El joc de pilota i la llengua.
El segle XIX i la justificació de la denominació de pilota valenciana (modalitats autòctones).
La pilota valenciana al segle XX.
La pilota valenciana en l'actualitat.

7. Jocs Populars i Tradicionals

Conceptes bàsics: temps doci en contraposició al temps del treball.

Característiques del Joc i de l'Esport: normes, objectius, organització i forma de pràctica.

Delimitació dels termes: joc popular, joc tradicional i joc autòcton.

Classificació i experimentació de jocs populars i tradicionals:

- Jocs de força: xurro, arrancar cebes, pujar la barra ensabonada, alçar pedres...
- Jocs d'habilitats en el treball: segolaris, troncularis, transport de txingues, ...
- Jocs de locomoció: persecucions (mocador), curses de sacs, bot a la corda, sambori,...
- Jocs de lluita: pulsejos, lluita Canària, lluita lleonesa, el sumo,...
- Jocs de pilota o baló: la pilota valenciana, cementiri, la bomba, lall, la, e, i, o, u...

- Jocs de llançament amb precisió: bitlles, boletes, el canut, la trompa...
- Jocs de llançament a distància: pic i pala, llançament de barra lleonesa...
- Jocs d'equilibri: xanques, joc del cercol i la vara, bot del pasiego, les piques ...
- Jocs amb animals: tir i arrossegament, la colombicultura...
- Jocs nàutics: vela llatina i els diferents tipus d'embarcacions...

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	30,00	100
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	54,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	6,00	0
TOTAL	140,00	

METODOLOGIA DOCENT

AVALUACIÓ

HI HAURÀ DOS POSSIBILITATS D'AVAUACIÓ:

a) **Avaluació continua** basada en tres percentatges:

25% Participació en les classes **25%** Treballs **50%** Examen: teòric(6p)pràctic(4p)

Aquests alumnes tindran aprovada la part pràctica de l'examen amb una nota, assignada en funció de l'observació diària en les pràctiques. Si no estan d'acord amb la nota podran presentar-se a l'examen pràctic que farem a la resta de companys que no tenen avaluació continua.

b) Als alumnes que falten a més 20% de les classes, tindran una **avaluació final** basada en un examen teòric/pràctic final, que constarà de 2 hores en l'apartat teòric i 2 hores en l'apartat pràctic.

Calendari d'exàmens.

Primera convocatòria en gener. Segona convocatòria en juny

REFERÈNCIES

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern